

Iisus Hristos Arhiereu veșnic - repere dogmatice din Epistola către Evrei

Ca treaptă a Ierarhiei Bisericești, arhieria este cea mai înaltă dintre toate celelalte, în ea regăsindu-se întreaga putere a slujirii sacramentale. După cum observăm în Sfânta Scriptură, Apostolia este de sorginte divină, căci ne spune Sfântul Apostol Pavel despre sine: „*Pavel, Apostol nu de la om, nici prin om, ci prin Iisus Hristos și prin Dumnezeu Tatăl*” (Galateni 1, 1)¹. Așadar, se poate vorbi de caracter apostolic cu privire la un ierarh, preot etc. atunci când primește hirotonia de la Arhiereu cu succesiune din Apostoli, care la rândul lor au primit-o de la **Iisus Hristos Marele Arhiereu**.

De foarte multe ori, studii și tratate, împart cărțile Noului Testament, nu după ordinea lor cronologică, ci după cuprinsul acestor cărți. Una din categoriile incluse în împărțirea cărților după cuprinsul lor, s-a hotărât a fi categoria cărților hristologice.

Ca structură, Epistola către Evrei a Sfântului Apostol Pavel, este una de tip hristologic, iar această discuție a Bisericii cu privire la Hristos, este un punct central al scrisorii Sfântului Apostol Pavel. Apostolul a fost nevoit să demonstreze anumite atribute ale lui Hristos, deoarece iudeo-creștinii riscau să redevină propovăduitori ai doctrinei în iudaice.

După ce a murit episcopul Ierusalimului, se naște dezbinare între creștini și totodată, Irod Agripa restaurase templul din Ierusalim, dând mare importanță cultului iudaic. Aceste motive l-au determinat pe Sfântul Apostol Pavel să aducă în discuție persoana Mântuitorului și să demonstreze dumnezeirea lui, scopul final fiind înlăturarea îndoielii din inimile iudeo-creștinilor, amenințați de căderea în iudaism.

Epistola către Evrei este singura care dezbate pe larg tema „*Preoția lui Hristos*”. Temele care se întâlnesc precum Crucea ca jertfă de ispășire (Evrei 9, 1-14),

---

¹ Pr. Prof. Vasile Mihoc, *Preoția după Noul Testament*, în *Mitropolia Ardealului*, (1974), Nr. 4 – 6, p. 256

jertfa Legământului (9, 18-24), a Slujitorului se împletesc cu cea a preoției, temă care își concentrează atenția asupra rolului personal al lui Hristos în oferirea acestei jertfe. Faptul că această preoție își are rădăcinile în însăși ființa lui Hristos, determină calitatea Sa de Mijlocitor prin excelență².

În cele mai multe din cazuri, Epistola face referire la Mântuitorul Hristos ca *Arhiereu*, observându-se preferința pentru acest titlu acordat Domnului, aceasta având în vedere că prin El s-au satisfăcut toate condițiile unui Arhiereu veritabil, fapt demonstrat cu foarte mare atenție de Sfântul Apostol Pavel în epistola adresată iudeo-creștinilor. Bineînțeles că, în afară de această numire dată lui Hristos, în Epistola către Evrei, mai sunt și altele precum cea de „*Fiul lui Dumnezeu*”, pe care o identificăm în Epistolă de patru ori sub această formă și de șase ori singur, „*Fiul*”, precum și titlul de „*Fiul Omului*”. Această ultimă numire arată pe de o parte deșertarea Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea neamului omenesc și acceptarea naturii umane umile, iar pe de altă parte, se referă la opera de răscumpărare a lui Hristos, ce va culmina la Parusie cu apariția Sa ca Judecător suprem³.

O altă numire dată lui Hristos în epistolă, este aceea de *Domn* și o vom întâlni în capitolul VII, fiind strâns legată de funcția arhierescă a Lui. Bineînțeles că întreg Noul Testament îl numește pe Iisus *Domn* și foarte important de reținut este faptul că Însuși Hristos se numește pe Sine *Domn*, ceea ce demonstrează clar Dumnezeirea Lui.

Așadar, vedem că fiecare numire sau titlu dat Mântuitorului în epistolă, decurge din numirea sa de Arhiereu, toate aceste numiri fiind membre ale slujirii preoțești care se încununează prin toate celelalte caracteristici ale Sale.

După cum am arătat, scopul Epistolei către Evrei este acela de a întări și încuraja, dar mai ales de a îndemna pe membrii cei slabi ai Bisericii să reziste în fața suferințelor, luând în considerare darurile și resursele pe care Dumnezeu le-a revărsat peste ei. Planul predicii întocmit de Sfântul Apostol Pavel, complinește scopul practic al acesteia⁴.

---

² Xavier Leon-Dufour, Jean Duplacy, Augustin George, Pierre Grelot, Jacques Guillet, Marc Francois, *Vocabular de Teologie Biblică*, Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2001, p.580

³ Pr. Prof. Vasile Mihoc, *Iisus Hristos Arhiereu Veșnic după Epistola către Evrei*, în *Ortodoxia*, XXXV, (1983), Nr. 2, p. 177

⁴ *Ibidem*, p. 182

Astfel, finalitatea revelației lui Dumnezeu în Fiul Său, este expusă într-un limbaj expresiv (*Evrei 1, 1-4*). Demnitatea transcendentă a Fiului este superioară atât îngerilor (*Evrei 1, 5-14*), cât și lui Moise (*Evrei 3, 1-6*).

În capitolele II și IV a Epistolei către Evrei întâlnim descrisă succint preoția Mântuitorului, iar mai apoi este tratată pe larg în capitolul VII al aceleiași epistole. Din aceste texte desprindem trei mari contraste între preoția vetero-testamentară și preoția lui Hristos:

1. **Caracterul temporar al jertfei Aaronice** este umbrat de **lucrarea veșnică a Preotului asemenea lui Melchisedec** (*Evrei 5, 1-10; 7, 1-28*)
2. **Lucrarea Preoțească din Cortul - Templul Vechiului Legământ** este înlocuită cu **lucrarea preoțească a lui Iisus Hristos în sanctuarul ceresc al Noului Legământ** (*Evrei 8, 1-9:28*)
3. **Inadecvarea jertfelor sub lege** este comparată cu **eficacitatea și finalitatea jertfei lui Iisus Hristos** (*Evrei 10, 1-18*)⁵.

Din aceste trei puncte subliniate mai sus, tragem concluzia că Epistola către Evrei își propune să demonstreze superioritatea lui Hristos în toate domeniile. Ca proroc El este mai mare decât toți prorocii; fiind Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu și Domn, El este împărat veșnic al Universului. Însă, nu în ultimul rând, El este și Arhiereu desăvârșit, veșnic, reprezentant al unei preoții cu mult superioare celei din Vechiul Testament.

Astfel, observăm meritul fără egal al Epistolei către Evrei, acela de a fi construit o hristologie completă bazată pe calitatea de Arhiereu a Mântuitorului, fundamentală pentru ceea ce Sfântul Apostol Pavel își propune să demonstreze iudeo-creștinilor. Prin această noțiune, epistola descrie întreaga activitate a lui Iisus de la naștere și până în veac, punctul culminant al activității Sale pământești fiind atunci când se face pe Sine *Jertfitor* și ,în același timp, *Jertfă*⁶.

În ultimul rând, ca fapt istoric, dar în primul rând ca valoare pentru mântuirea omului, stă învierea Mântuitorului Hristos prin care se întemeiază o nouă ordine existențială, căci prin ea izbucnește împărăția cerurilor în timpul pământesc, veșnicia,

---

⁵ Daniel G. Reid, *Dicționarul Noului Testament*, Ed. Casa Cărții, Oradea, 2008, p. 524

⁶ Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Mihoc, *Iisus Hristos Arhiereu ..., op. cit.*, p.184

ca o anticipare prin transfigurare a înveșnicirii lumii. Credincioșii sunt deja mântuiți, din acest veac viclean de acum: [...] *cel ce S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre, ca să ne scoată pe noi din acest veac rău de acum [...]* (Galateni 1, 4) și au gustat puterile veacului viitor. Prin urmare, iată, învierea este încununarea mântuirii omului, ea fiind darul cel mai de preț din care se poate împărtăși oricine.

Bineînțeles că nu doar în Epistola către Evrei este prezentat Hristos în calitate de Arhieriu, această idee fiind identificată atât în Evangheliile Sinoptice, dar mai ales în Evanghelia după Ioan, unde în capitolul 17 observăm „*Rugăciunea Arhieriască a lui Iisus*”. Cu toate acestea, nicăieri nu întâlnim *arhieria* tratată cu atât de mare grijă, așa cum este în Epistola către Evrei. Centrul Epistolei, spuneam că, este capitolul VII, întemeindu-se pe *Facere 17* și *Psalmi 109*, unde se demonstrează clar Arhieria Mântuitorului Hristos.

I. Preot după rânduiala lui Melchisedec

Potrivit Epistolei către Evrei, mântuirea eshatologică aparține viitorului, odată cu arătarea Fiului lui Dumnezeu: *Tot așa și Hristos, după ce a fost adus o dată jertfă, ca să ridice păcatele multora, a doua oară fără de păcat Se va arăta celor ce cu stăruință Îl așteaptă spre mântuire.* (Evrei 9, 28). O astfel de credință este exprimată prin ascultarea de Vestea cea Bună, care promite și în același timp garantează mântuire *Cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire care, luând obârșie din propovăduirea Domnului, ne-a fost adevărată de cei ce au ascultat-o* (Evrei 2, 3) *Să ne temem, deci, ca nu cumva, câtă vreme ni se lasă făgăduința să intrăm în odihna Lui, să pară că a rămas pe urmă cineva dintre voi. Pentru că și nouă ni s-a binevestit ca și aceloră, dar cuvântul propovăduirii nu le-a fost lor de folos, nefiind unit cu credința la cei care l-au auzit, Pe când noi, fiindcă am crezut, intrăm în odihnă, precum s-a zis: "M-am jurat întru mânia Mea: nu vor intra întru odihna Mea", măcar că lucrurile erau săvârșite de la întemeierea lumii. Căci undeva, despre ziua a șaptea, a zis astfel: "Și S-a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale". Și în același loc, zice iarăși: "Nu vor intra întru odihna Mea!". Deci, de vreme ce rămâne ca unii să intre în odihnă, iar aceia căroră mai dinainte li s-a binevestit, pentru nesupunerea lor, n-au intrat,* (Evrei 4, 1 – 6). Mântuirea are loc în prezența unui Dumnezeu care este

Sfânt, la care Fiul întrupat al lui Dumnezeu a ajuns deja în virtutea credinței și ascultării Lui. Astfel, El este *Căpetenia* poporului Său, modelul perseverenței și ascultării, demn de urmat pe calea mântuirii lui Dumnezeu: *Cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței, Care, pentru bucuria pusă înaintea-I, a suferit Crucea, n-a ținut seama de ocară ei și a șezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu (Evrei 12, 2). Cu toate acestea, mântuirea nu poate fi obținută prin efort propriu, ci prin Acela care este mare preot în veac după rânduiala lui Melchisedec (Evrei 7, 12)*⁷

În Vechiul Testament nu putea fi oricine preot, ci numai Aaron și urmașii săi care au primit de la Dumnezeu această investitură. Oricine ar fi încercat uzurparea acestei demnități date, atrăgea după sine pedeapsa lui Dumnezeu (*Numerii 16, 5*). Chemarea divină este deosebit de necesară pentru un Arhiereu și de la acest lucru nici Iisus Hristos nu a făcut excepție: *Și nimeni nu-și ia singur cinstea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu după cum și Aaron. Așa și Hristos nu S-a preaslăvit pe Sine însuși, ca să Se facă arhiereu, ci Cel ce a grăit către El: „Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut”.* (*Evrei 5, 4 - 5*). Hristos nu a dăruit calitatea de Arhiereu, chiar dacă nu era din neamul lui Levi, ci din al lui Iuda, căci preoția Sa este de factură divină și chemarea Sa întru Arhiereu este superioară chemării familiei lui Aaron la preoție: *El S-a făcut cu jurământul Celui ce I-a grăit: „Juratu-S-a Domnul și nu Se va căi: Tu ești Preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec”* (*Evrei 7, 21*). Momentul consacrării Sale ca Arhiereu coincide cu întruparea Sa. Sfântul Chiril al Ierusalimului spune că: *„Cel ce fiind în chipul și în starea lui Dumnezeu... când s-a golit pe Sine, se spune că s-a și arătat liturghisitor al celor Sfinte și al Cortului Adevărat”*⁸.

Cu privire la Melchisedec, se pare că apare foarte des în Epistola Evrei (de 8 ori), fiind un personaj pentru care autorul prezintă interes. De ce? Tocmai pentru faptul că este misterios, apare și dispare foarte brusc din anumite locuri sau împrejurări. Principalele puncte pe care le ia în discuție Apostolul, sunt cu privire la: *etimologia numelor, comportarea lui Avraam față de preotul-rege, precum și tăcerea Scripturilor cu privire la originea sa*. Etimologic, numele lui Melchisedec, desemnează *„regele păcii”, „al dreptății”,* calități care în persoana Marelui Arhiereu Hristos sunt

---

⁷ Daniel G. Reid, *op. cit.* p. 975

⁸ Pr. prof. Vasile Mihoc, *Iisus Hristos Arhiereu ..., op. cit.*, p. 186

desăvârșite. Un alt fapt deosebit de important este acela că Avraam primește binecuvântare de la regele-preot, de unde deducem foarte clar că binecuvântarea vine de la cel mai mare la cel mai mic, despre care Sfântul Pavel ne spune că *fără nici o îndoială, cel mai mic ia binecuvântare de la cel mai mare (Evrei 7, 7)*. De asemenea, Avraam dă zeciuală din averile sale regelui, de unde rezultă supunerea celui mai mic față de autoritatea majoră, regală, preoțească, divină.

Foarte interesantă este problema originii lui Melchisedec, regele - preot, care în Sfânta Scriptură nu are nici mamă, nici tată, nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții ci *rămâne pururea preot (Evrei 7, 3)*. În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur precizează: *Melchisedec este fără spiță de neam nu în sensul că nu a avut strămoși, ci pentru că Scriptura nu o arată. Căci precum acestuia nu i se raportează spița neamului, tot așa și Hristos prin firea lucrurilor. De asemenea, Sfântul Maxim Mărturisitorul precizează cu privire la originea lui Melchisedec: Căci ceea ce se spune despre el că era <<fără tată, fără mamă și fără neam>>(Evrei 7, 3), socotesc că nu înseamnă altceva decât lepădarea deplină a trăsăturilor naturale, produsă în el de harul suprem din pricina virtuții” .⁹*

II. Lucrarea preoțească în Cortul - Templul Vechiului Legământ și Lucrarea lui Hristos după Noul Legământ

În majoritatea religiilor, templul desemna locul în care divinitatea se face prezentă oamenilor, pentru a-i face părtași la viața ei. Bineînțeles că reședința divinității nu poate fi identificată cu un templu omenesc, însă templul se identifică cu ea, tocmai prin faptul că în el se face legătura om - zeitate. Acest simbolism se găsește și în Vechiul Testament, unde Templul este semnul prezenței lui Dumnezeu printre oameni. Însă acest semn are un caracter provizoriu, căci în Noul Testament templul adevăratei slujiri se va identifica cu Trupul lui Hristos și Biserica Lui.

În epoca regală, deși avea un rol esențial în cultul israelit, semnul Templului nu este totuși lipsit de o oarecare ambiguitate. La un moment dat, pentru oamenii cu simțul religios superficial, ceremoniile religioase săvârșite în el vor deveni doar

---

⁹ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, în colecția PSB, partea I, trad. din greacă de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. I.B.M.B.O.R, București, 1983, p. 143

gesturi lipsite de conținut, iar invocarea numelui lui *Iahve* va deveni drept garanție, în gândirea evreilor, pentru nedistrugerea de către dușmani a templului chiar dacă ei nu mai îndeplinesc Legea ceea ce a dus la un formalism total în cadrul cultului. Aceste devieri explică atitudinea profeților față de modul închinării la Templu.

Iisus Hristos, ca și ceilalți profeți, prezintă cel mai profund respect față de Templul vechi. Aici este înfățișat de Fecioara Maria (*Luca 2, 22-39*), aici vine cu ocazia solemnităților, ca prilej de întâlnire cu Tatăl Său, aprobă practicile de cult, deși condamnă formalismul ce riscă să le vicieze. Pentru El, Templul este casa lui Dumnezeu, casa Tatălui Său, și este indignat de transformarea lui într-un locaș de tranzacții negustorești. Cu această ocazie Mântuitorul afirmă că poate dărâma și rezidi Templul în trei zile, referindu-Se bineînțeles la Trupul Său, după cum afirmă Sfântul Ioan Evanghelistul, și la lucrarea divină ce urma să restaureze firea umană.¹⁰

Noul Testament exploatează, într-o altă direcție simbolismul vechiului Templu. Deja iudaismul vedea în acesta, replica umană a locuinței cerești a lui Dumnezeu, pe care apocalipsele o descriau pornind de la Templu. În acest cadru descrie Epistola către Evrei jertfa lui Hristos – Preotul, împlinită prin moartea, învierea și înălțarea Lui. La capătul vieții Sale pământești El a intrat în sanctuarul din cer, nu cu sânge de animale jertfite, ca în cultul prefigurativ, ci cu propriul său sânge (*Evrei 9, 11-14; 19s*). Uniți cu Acest Arhiereu unic putem și noi să ne bucurăm de prezența divină în această Sfântă a Sfințelor în care locuiește Dumnezeu și unde avem și noi deja acces prin credință¹¹.

Unirea care ne este oferită de preoția lui Hristos în Biserica Sa, spre deosebire de Templul iudaic, este acea contopire a omului cu Dumnezeu. În Epistola Evrei, atunci când se referă la Biserică, Sfântul Apostol Pavel vorbește de ea ca de o adunare cerească și eshatologică, prin folosirea expresiei *Biserica celor întâi-născuți*. Așadar, iată că prin Hristos, creștinii „candidează” pentru viața veșnică dorind să ajungă la adunarea cerească, lucru care era imposibil după Legea Veche¹².

---

¹⁰ Xavier Leon-Dufour, Jean Duplacy, Augustin George, Pierre Grelot, Jacques Guillet, Marc Francois, *op. cit.*, p. 725

¹¹ Xavier Leon-Dufour, Jean Duplacy, Augustin George, Pierre Grelot, Jacques Guillet, Marc Francois, *op. cit.* p. 726

¹² Daniel G. Reid, *op. cit.*, p.99

III. Lucrarea Arhierească a lui Hristos este superioară lucrării preoțești mozaice

Epistola către Evrei conține un argument elegant în ceea ce privește superioritatea preoției Noului Testament față de preoția aaronică și ceea ce conținea această lege, anume jertfele Vechiului Testament care își pierd valoarea.

Teza susținută de autor este aceea că Iisus întruchipează preotul din ordinul lui Melchisedec, cel prezis de Vechiul Testament (*Psalmi* 109). Faptul că o nouă preoție a fost profețită, demonstrează că preoția aaronică nu a fost gândită ca fiind cea definitivă și prin urmare dacă un nou preot s-a ridicat, o nouă Lege a fost promulgată: *pentru că odată schimbată preoția, trebuie să aibă loc și o schimbare de Lege (Evrei 7, 12)*. Acest postulat este construit pe argumente din care izvorăsc contraste, demonstrându-se astfel că:

- **preoții aaronici** slujeau fără nici un jurământ, pe când **Hristos** ca preot desăvârșit al Noului Testament, a primit un jurământ (*Evrei 7, 21 - 22*);
- spre deosebire de **preoții Vechiului Testament, Iisus Hristos** nu își încheie activitatea preoțească fiind împiedicat de moarte, ci dimpotrivă *prin moarte desăvârșește activitatea*;
- **preoții aaronici** aduceau jertfe pentru păcatele lor din postura celor ce erau supuși greșelii, în schimb **Iisus Hristos**, cel fără de păcat, prin jertfa Sa, aduce iertare tuturor păcatelor;
- **preoții aaronici** aduceau jertfe în continuu pentru iertarea păcatelor (*Evrei 10, 11*), dar **Iisus** stă biruitor de-a dreapta Tatălui, deoarece ce jertfa Sa a fost definitivă și eficace¹³.

Dacă s-ar dori o legătură între preoția Vechiului Testament și cea a lui Hristos, cea mai bună punte este „preotul-rege Melchisedec => Iisus Hristos-Arhiereu Veșnic”, deoarece tipul prefigurează antitipul și astfel deducem că orice legătură posibilă între cele două preoții nu poate fi făcută decât prin analogie.

Autorul argumentează superioritatea lui Hristos Cel înălțat, zugrăvind superioritatea Sa de Mare-Preot față de preoția aaronică a Vechiului Testament: *Drept*

---

¹³ Daniel G. Reid, *op. cit.*, p. 890 - 891

aceea, având Arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ținem cu tărie mărturisirea (Evrei 4, 14); Căci Legea pune ca arhierei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul, desăvârșit în veacul veacului. (Evrei 7, 28). Treapta superioară a preoției lui Hristos este legată de calitatea Sa de Fiul al lui Dumnezeu.

În capitolele ce urmează, Hristos este prezentat ca un Mediator, lucru ce presupune superioritate, al unui nou legământ, mai bun decât cel reprezentat de legea Vechiului Testament. Jertfa Legii Vechi nu era de ajuns pentru mântuirea omului, iar pentru observarea necesității Jertfei supreme a lui Iisus, autorul desprinde cadrul interpretării Crucii, în principal, din religia Vechiului Testament și în special din slujirea marelui-preot în ziua ispășirii. Moartea lui Hristos dă posibilitatea apropierii de un Dumnezeu Cel plin de har după cum precizează Sfântul Pavel în Epistola către Evrei, desăvârșind tiparul legii vechi prin oferirea Împărăției¹⁴.

---

¹⁴ *Ibidem.* p. 1033

Concluzie

Hristos a fost ales din mijlocul poporului și consacrat în mod special. Arhiereul Vechiului Testament era cuprins de slăbiciuni și păcate ca și ceilalți oameni. Am observat că el putea să fie îngăduitor cu cei lipsiți de cunoștința cea adevărată și față de cei rătăciți fiindcă și el era supus acestor greșeli. Ceea ce Iisus Hristos repudiază nou în lucrarea Sa arhierescă este lipsa concupiscentei, deoarece El, Dumnezeu fiind este fără de păcat, spre deosebire de arhierii VT care erau supuși greșelii.

Majoritatea cărților nou-testamentare exprimă importanța centrală a credinței creștine în învierea lui Iisus Hristos și așteptarea învierii credincioșilor. Cât despre epistola către Evrei a Sfântului Apostol Pavel, oferă o excelentă hristologie bazată pe Arhieria lui Iisus, sistematizând foarte clar cele trei puncte atinse de Mântuitorul Hristos prin jertfa supremă: opera mântuitoare unică săvârșită de El atâta timp cât a stat pe pământ, lucrarea prezentă a lui Hristos cel preaslăvit și cea de a doua venire, Parusia. Jertfa lui Hristos este cea care pune capăt legii mozaice și pune început bun legii mântuitoare. Simbolul anulării preoției, a rolului templului precum și cel al cultului, este despicarea în două a catapetesmei, atunci când Mântuitorul Iisus Hristos a intrat în Sfânta Sfintelor din ceruri.

Anularea preoției vetero-testamentară trebuie înțeleasă ca împlinire a tuturor jertfelor aduse prin cultul aaronic căci *El a intrat o singură dată în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare* (Evrei 9, 12). Prin jertfa Sa, se desăvârșește pe Sine ca om și desăvârșește și pe ceilalți, ca și așa cum sângele animalelor sfințește pe cei necurați, cu mult mai mult sfințește sângele lui Hristos pe om, deoarece s-a desăvârșit prin „Duhul cel veșnic” (Evrei 9)¹⁵.

De ce a fost nevoie ca Însuși Dumnezeu să devină Arhieriu? Pentru că nimeni altcineva nu ar fi putut fi mijlocitorul prin excelență în relația om – Dumnezeu, dat fiind faptul că Hristos s-a întrupat la *plinirea vremii* (Galateni 4, 4), atunci când omul a văzut că nu poate face nimic pentru a ajunge din nou în starea paradisiacă fără

---

¹⁵ Pr. Prof. Dumitru Staniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, ediția III, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2003, p. 142

intervenția directă și absolut necesară a lui Dumnezeu. Iar dacă acest lucru nu putea fi făcut de nici un om, Hristos era singurul care putea să îl facă, deoarece El este unicul pe care trupul nu l-a subjugat ca pe ceilalți oameni, acest fapt reprezentând principala cursă în care diavolul a căzut. Astfel a fost mântuirea noastră posibilă.

Bibliografie:

- **Biblia sau Sfânta Scriptură**, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București 2008.

❖ *Colecții și izvoare patristice*

- **Sfântul Maxim Mărturisitorul**, *Ambigua*, în colecția PSB, partea I, trad. din greacă de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. I.B.M.B.O.R, București, 1983.

❖ *Reviste, articole și manuale*

- **MIHOC**, Pr. prof. Vasile, „*Iisus Hristos Arhiereu după Epistola către Evrei*”, în „*Ortodoxia*”, XXXV, 1983, nr. 2

- **Idem.** „*Preoția după Noul Testament*”, în rev. „*Mitropolia Ardealului*”, nr. 4-6/1974

- **STANILOAE**, Pr. Prof. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, ediția III, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2003.

❖ *Dicționare*

- *Dicționarul Noului Testament*, editat de Daniel G. Reid, trad. Lucian Ciupe și Timotei Manta, Ed. Casa Cărții, Oradea, 2008.

- *Vocabular de Teologie Biblică*, publicat sub conducerea lui Xavier Léon-Dufour și Jean Duplacy, Augustin George, Pierre Grelot, Jacques Guillet, Marc-François Lacan, trad. în lb. română sub coordonarea Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2001.

Pr. FLORIN GHEORGHE SFARGHIE,

Parohia Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Cuiejdii, Neamț

